

Guia docent

2059826 - EVG – Ètica, valors i gènere

Unitat responsable:	Universitat Politècnica de Catalunya		Última modificació: 03/06/2024
Unitat que imparteix:	205 - ESEIAAT - Escola Superior d'Enginyeries Industrial i Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa - UPC - Campus de Terrassa		
Titulació:	Diploma Sènior Universitari en Ciència, Tecnologia i Societat		
Curs: 2024 - 2025	Crèdits: 5.0	Idiomes: Català	

PROFESSORAT

Professorat responsable:	Jordi Casasampera (coordinador)(jordicas@yahoo.com)
Altres:	Marta Palacín Teresa Hoogeveen Rosa Garcia-Hernández

COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA

Desenvolupar la reflexió crítica sobre temes ètics.

Adquirir hàbits de lectura de textos.

Practicar el diàleg a l'aula.

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

A l'Atenes del segle V a.C., Sòcrates exhortava la gent a examinar la pròpia vida per saber si aquesta era realment digna de ser viscuda. Per fer això, Sòcrates va ser declarat culpable dels càrrecs d'impietat i de corrupció del jovent i fou condemnat a mort. Aquest fet és el tret de sortida d'una tradició ètica que arriba fins a nosaltres. El curs que proposem parteix d'aquesta voluntat socràtica de plantejar-nos preguntes sense reserves, tot establint un diàleg valent i profund amb els altres, amb la intenció d'ajudar-nos a aclarir, en la mesura del possible, la nostra situació actual en el món del segle XXI.

Amb aquest objectiu, el curs tindrà quatre blocs ben diferenciats, tot i que vinculats: (1) en primer lloc, de la mà de Jordi Casasampera, s'oferirà una aproximació a la història de l'ètica des de la Grècia de Sòcrates fins a l'ètica contemporània; (2) en segon lloc, repassarem de nou la història amb una perspectiva de gènere, tot estudiant amb Marta Palacín algunes aportacions ètiques fetes per filòsofs des dels inicis grecs fins a l'actualitat; (3) en tercer lloc, farem un aprofundiment en la qüestió del gènere i de la diferència sexual, de la mà de Teresa Hoogeveen; i (4), finalment, amb Rosa Garcia, ens ocuparem de qüestions d'economia feminista.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

1. Història de l'ètica: de Sòcrates a Nietzsche (a càrrec de Jordi Casasampera)

- 1.1. "Dels cels a les ciutats": el naixement de l'ètica en Sòcrates
- 1.2. La primera sistematització de l'ètica: Aristòtil
- 1.3. Les escoles hel·lenístiques com a manera de viure: epicuris i estoics
- 1.4. L'ètica moderna: de l'arbre de Descartes a l'emotivisme de Hume
- 1.5. L'imperatiu categòric de Kant i l'utilitarisme de Mill
- 1.6. La crisi nietzscheana i els camins de l'ètica al segle XX

2. Història de l'ètica: de Safo a Rosi Braidotti (a càrrec de Marta Palacín)

- 2.1. Safo, Aspàsia, Hipàrquia i Hipàtia. Dones i reflexió ètica al món grec
- 2.2. Filòsofes medievals i renaixentistes. Les propostes d'Anna Comnè, Hildegarda de Bingen i Cristina de Pizan
- 2.3. Posthumanisme i subjectivitats nòmades de Rosi Braidotti

3. Feminisme, gènere i diferència sexual (a càrrec de Teresa Hoogeveen)

- 3.1. Ciutadania, drets humans i cosmopolitisme. Hannah Arendt i Martha Nussbaum
- 3.2. El moviment sufragista. Sojourner Truth i Mary Wollstonecraft
- 3.3. Feminisme insurreccional. Françoise Collin i *Les Cahiers du Grif*
- 3.4. Gènere, interseccionalitat i transfeminisme. Teresa de Lauretis, Audre Lorde i Emi Koyama

4. Qüestions d'economia feminista (a càrrec de Rosa Garcia-Hernández)

- 4.1. Economia feminista i història del pensament econòmic. Indicadors. Enquestes d'usos del temps.
- 4.2. Desigualtats de gènere en el mercat de treball. Polítiques econòmiques amb perspectiva de gènere. Pressupostos amb perspectiva de gènere.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Es consideren aprovats els alumnes que assisteixin al 80% de les classes (5 punts).

Per a la resta de qualificació es proposa un treball escrit de temàtica lliure relacionat amb el curs.

BIBLIOGRAFIA

ALCOBERRO, Ramon. *Ètiques per a un món complex*
ARENDT, Hannah. *La condició humana*
ARISTÒTIL. *Ètica nicomaquea*
CAMPS, Victòria. *Breve historia de la ética*
DE MENAGE, Gilles. *Historia de las mujeres filósofas*.
DE PIZAN, Cristina. *La ciutat de les dames*.
EPICUR. *Carta a Meneceu*
GALÍ, Alexandre. *El món moral*
HUME, David. *Tractat de la naturalesa humana*
JONAS, Hans. *El principi de responsabilitat*
KANT, Immanuel. *Fonamentació de la metafísica dels costums*
NIETZSCHE, Friedrich. *Més enllà del bé i del mal*
PLATÓ. *Defensa de Sòcrates*
RABASSÓ, Georgina. *L'univers vivent d'Hildegarda de Bingen. Perspectives filosòfiques*.
SARA MIRAS, Núria. *Filòsofes de la contemporaneïtat*
SÈNECA. *Lletres a Lucili*
STUART MILL, John. *Sobre la felicitat*
TAYLOR, Harriet. *L'emancipació de les dones*
WEIL, Simone. *L'arrelament*
WOLLSTONECRAFT, Mary. *Vindicació dels drets de la dona*
NUSSBAUM, Martha. *La tradición cosmopolita. Un noble e imperfecto ideal*
BIRULÉS, Fina. *ARENDT, Hannah. El món en joc*